

Pleschinger Gyula | MNB Monetáris
Tanácsstag, Magyar Közgazdasági
Társaság elnök

Jövők a gyermek konferencia |
Budapest | 2018. június 20.

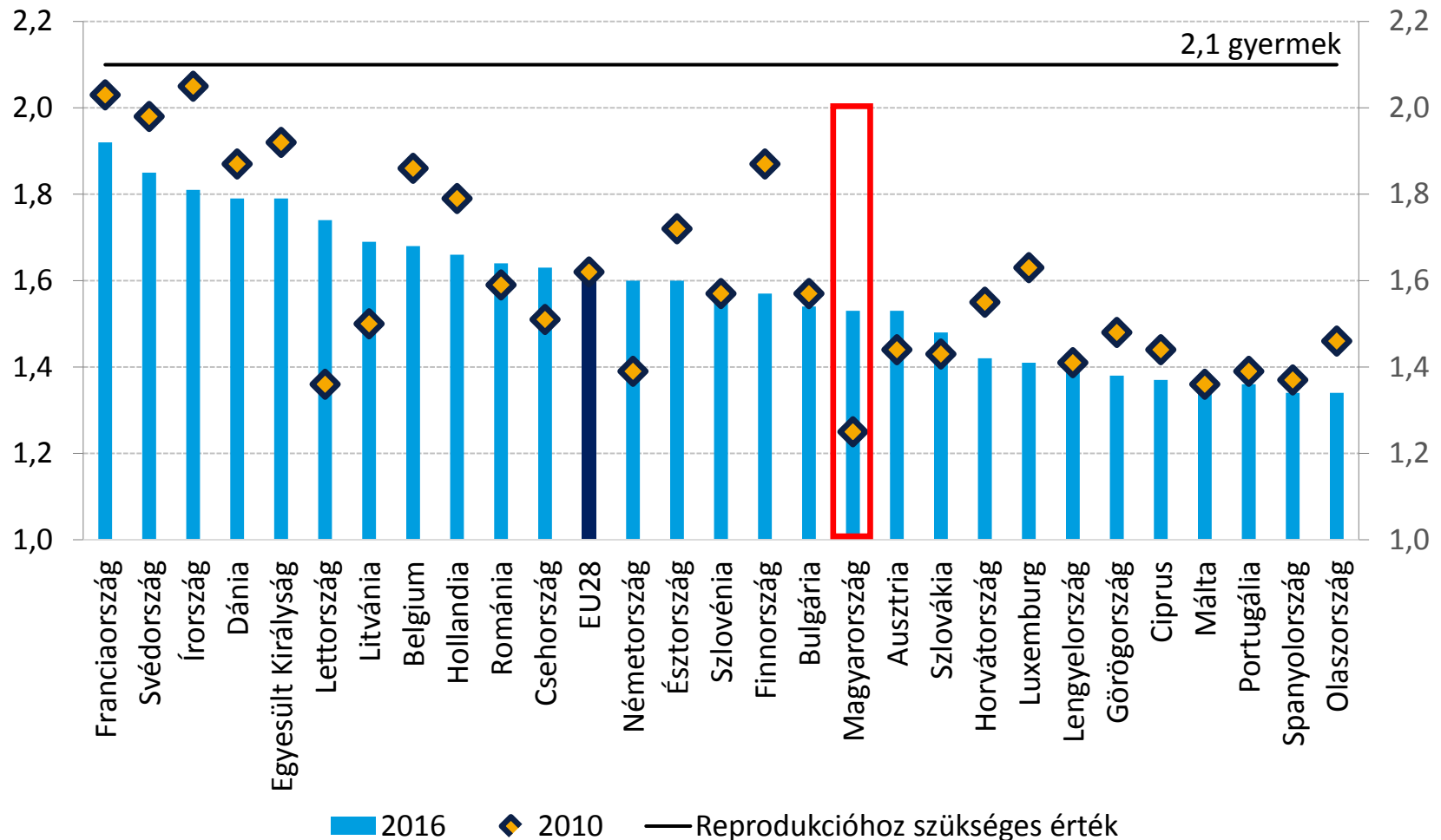
DEMOGRÁFIA ÉS GAZDASÁG

DEMOGRÁFIAI HELYZETKÉP

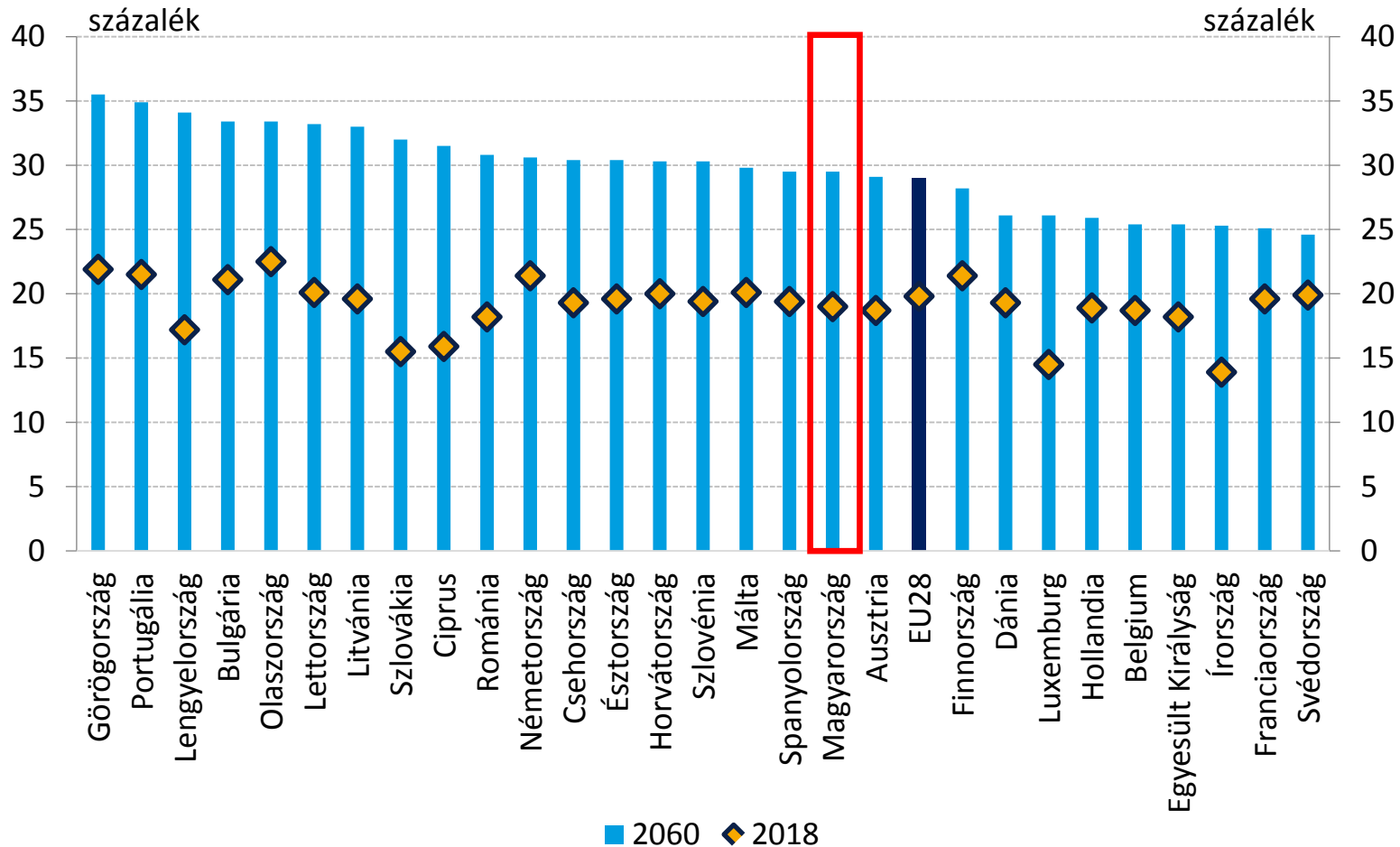
A MAGYAR TERMÉKENYSÉGI RÁTA AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGFIGYELT EMELKEDÉS ELLENÉRE ALACSONYABB AZ UNIÓS ÁTLAGNÁL

A TERMÉKENYSÉGI RÁTA ALAKULÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN 2010-BEN ÉS 2016-BAN

Forrás | Eurostat

A TÁRSADALOM ELŐREGEDÉSE TOVÁBB FOLYTATÓDHAT A KÖVETKEZŐ ÉVTIZEDEKBEN HAZÁNKBAN ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN IS

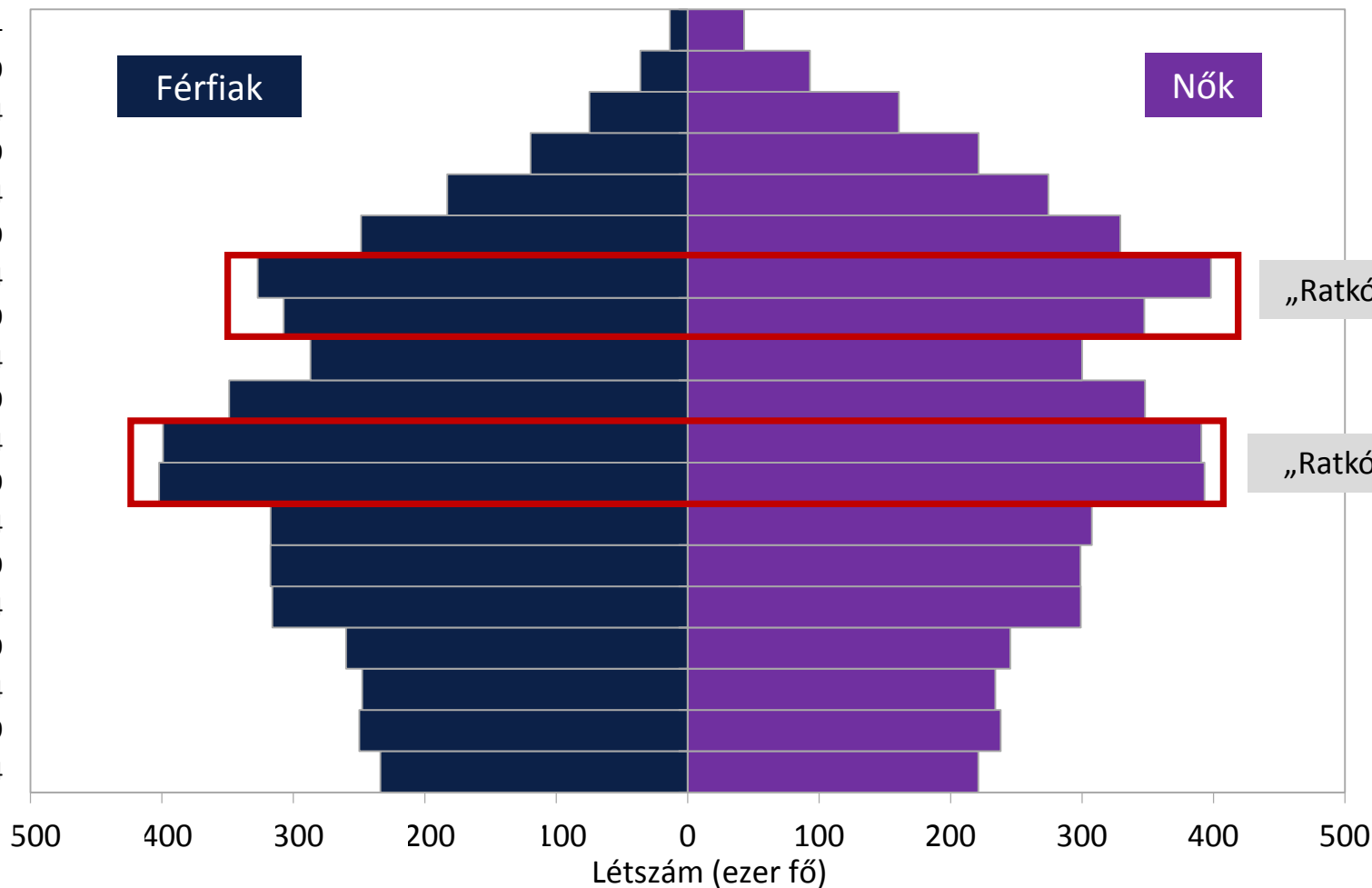
A 65 ÉVNÉL IDŐSEBBEK NÉPESSÉGEN BELÜLI ARÁNYA AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN 2018-BAN ÉS 2060-BAN

Forrás | Eurostat

AZ ELŐREGEDÉS HATÁSAIT FELERŐSÍTHETI EGYES IDŐSZAKOKBAN A RATKÓ-GENERÁCIÓK NYUGDÍJBA VONULÁSA

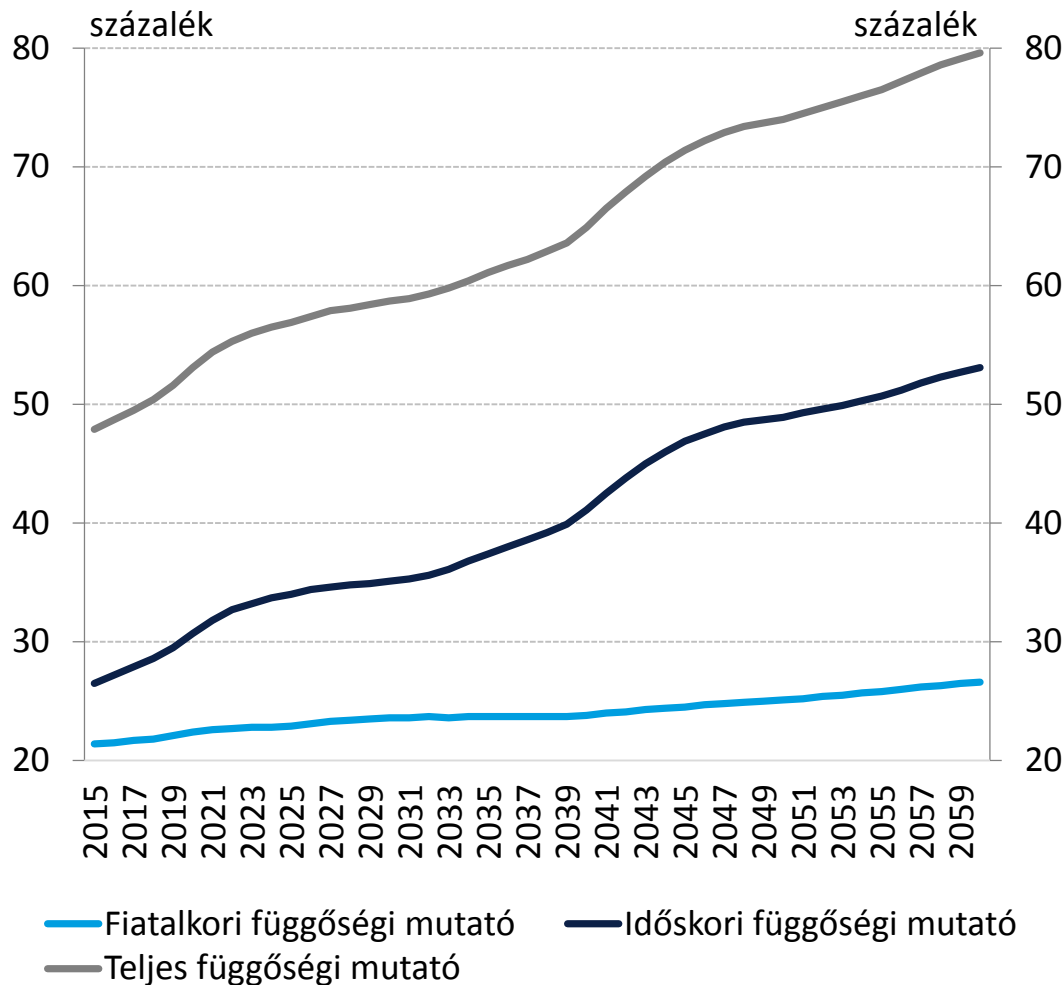
Életkor

A MAGYAR NÉPESSÉG KORFÁJA, 2016

Forrás | KSH

AZ IDŐSKORI FÜGGŐSÉGI RÁTA A JELENLEGI SZINTHEZ KÉPEST MEGDUPLÁZÓDhat 2060-IG MAGYARORSZÁGON

A FÜGGŐSÉGI MUTATÓK VÁRHATÓ ALAKULÁSA
MAGYARORSZÁGON 2015 ÉS 2060 KÖZÖTT

- **Az eltartott népesség aránya jelentősen növekedni fog**
- Az időskori függőségi ráta a 2015. évi 26,5 százalékról 53 százalékra emelkedhet 2060-ra

Fiatalkori függőségi ráta

A fiatalok (0-14) az aktív korúakhoz (15-64) viszonyított aránya

Időskori függőségi ráta

Az időskorúaknak (65+) az aktív korúakhoz (15-64) viszonyított aránya

Teljes függőségi ráta

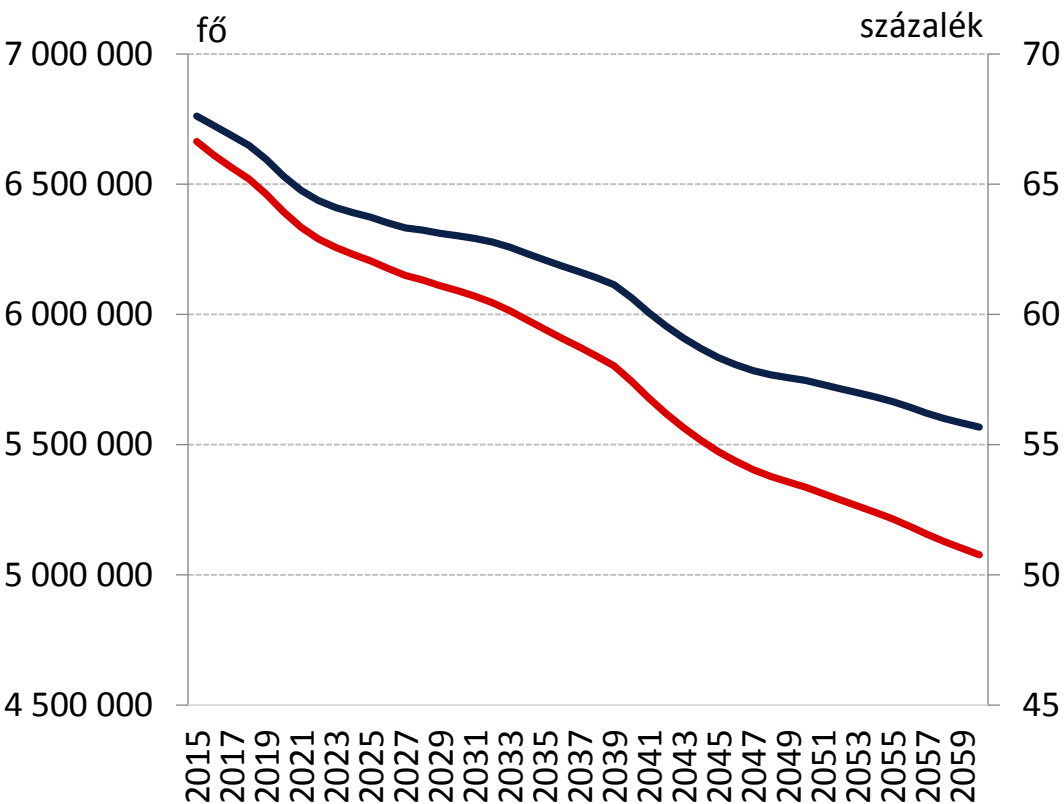
A fiatalok és az időskori függőségi mutató összege

MAKROGAZDASÁGI HATÁSOK

A MUNKAKÉPES KORÚAK LÉTSZÁMÁNAK JELENTŐS CSÖKKENÉSE VÁRHATÓ A KÖVETKEZŐ ÉVTIZEDEKBEN

— 15-64 évesek létszáma (bal tengely)

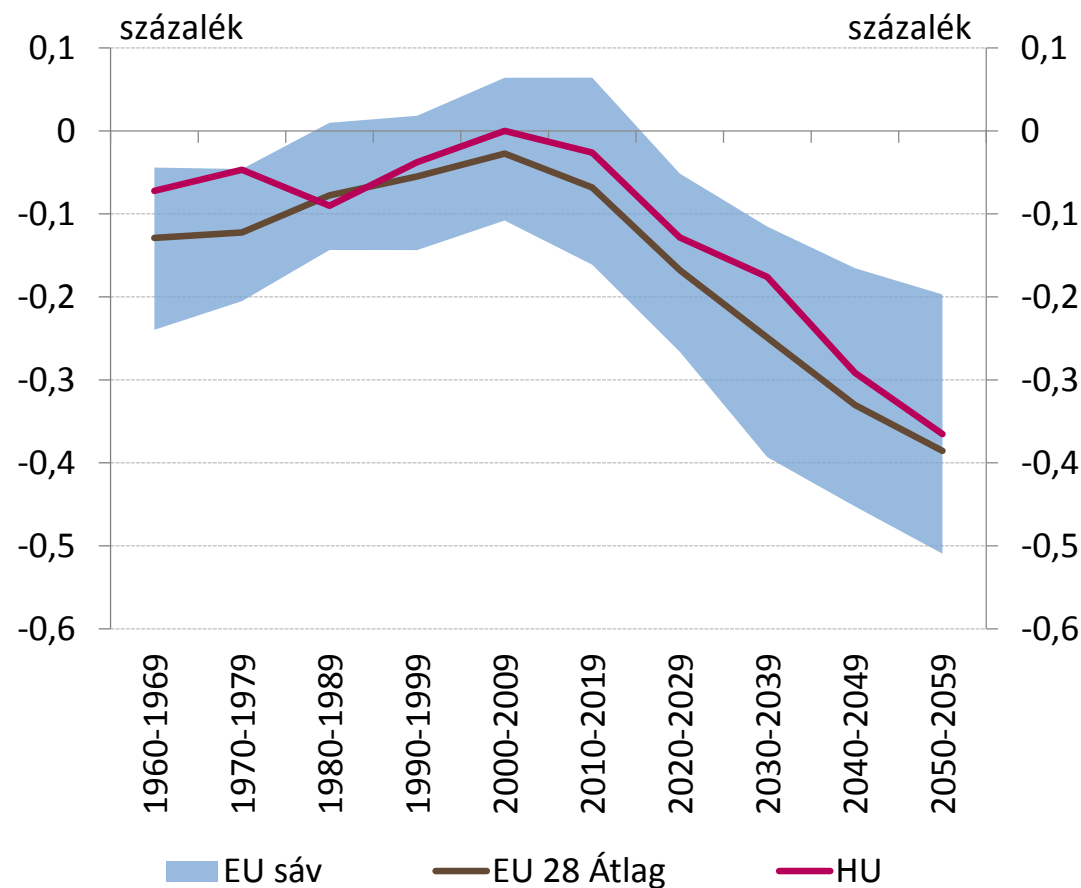
— 15-64 évesek népességen belüli aránya (jobb tengely)

- **Hosszú távon jelentősen csökkenhet a munkakínálat**
- A 15-64 évesek létszáma mintegy 1,5 millió fővel csökkenhet 2060-ig
- A munkaképes korúak népesség belüli részaránya a 2018. évi 66 százalékról 56 százalékra mérséklődhet 2060-ig

A MUNKAKÉPES KORÚ NÉPESSÉG LÉTSZÁMÁNAK ÉS NÉPESSÉGEN BELÜLI ARÁNYÁNAK VÁRHATÓ ALAKULÁSA 2015 ÉS 2060 KÖZÖTT

A CSÖKKENŐ LÉTSZÁMÚ MUNKAKORÚ NÉPESSÉG KORLÁTOZZA A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS HOSSZÚ TÁVÚ KILÁTÁSAIT

- A csökkenő munkakorú népesség – változatlan aktivitási ráta, technológiai haladás és tőkefelhalmozás mellett – a növekedés lassulását vetíti előre
- A demográfiai hatások 0,2-0,4 százalékponttal mérsékelhetik a GDP növekedést
- A 2040-es évektől, a Ratkó-unokák inaktív korúvá válásakor a növekedési lassulás nagyobb mértékű lehet

AZ EURÓPAI UNIÓS ÉS A MAGYAR GDP-NÖVEKEDÉS BECSÜLT VÁLTOZÁSA 2000-2009-HEZ KÉPEST BLOOM ÉS SZERZŐTÁRSAI (2007) ALAPJÁN

CSALÁDTÁMOGATÁSOK MAGYARORSZÁGON

A MAGYAR CSALÁDTÁMOGATÁSOK ÖSSZEFONÓDTAK A MUNKAVÁLLALÁSSAL

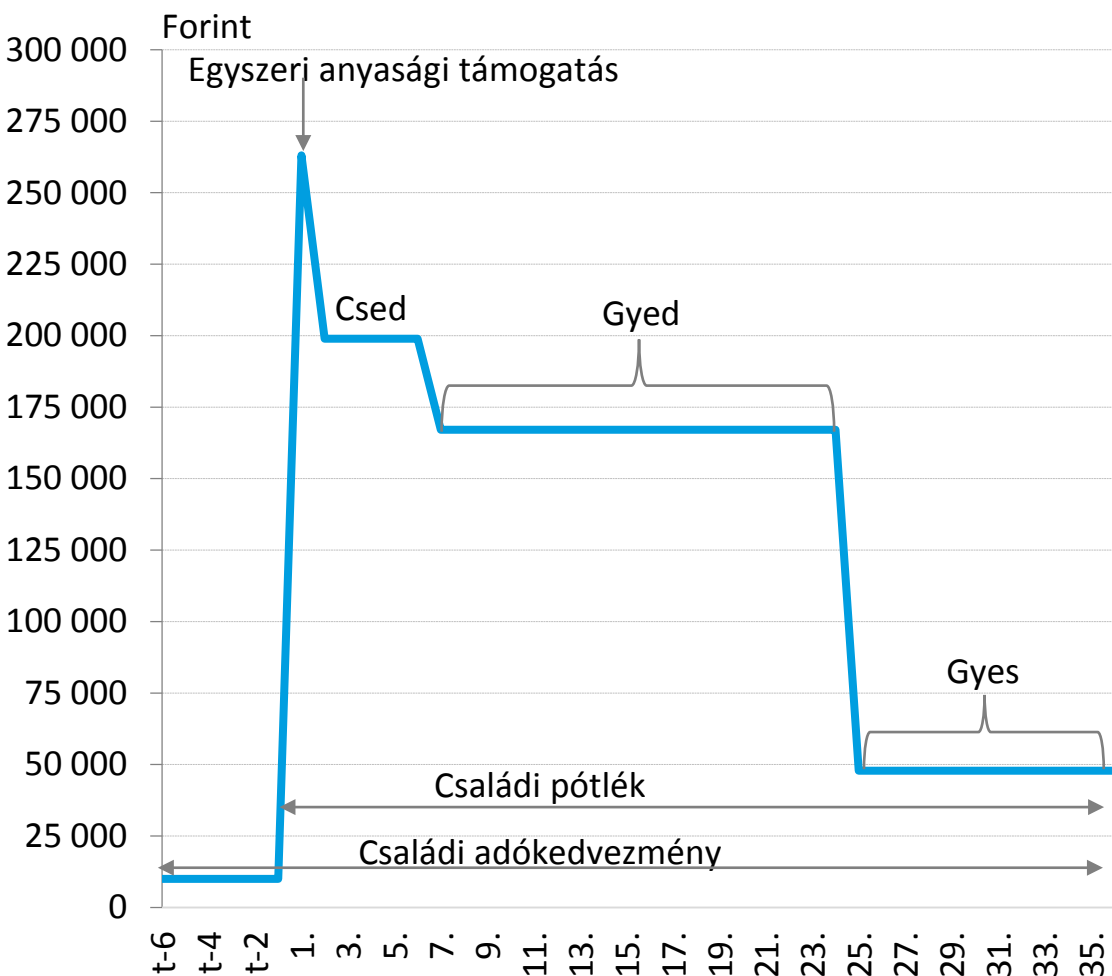

A gyermekvállalást követően igénybe vehető pénzügyi támogatások

Alanyi jogon járó családtámogatások	Munkaviszonyhoz kapcsolódóan igényelhető ellátások
Egyszeri anyasági támogatás	Családi adó- és járulékkedvezmény
Családi pótlék	Csecsemőgondozási díj (Csed)
Gyermekgondozást segítő ellátás (Gyes)	Gyermekgondozási díj (Gyed)

- A gyermek születését követő első három évben az állam folyamatosan biztosít valamilyen jövedelempótló pénzügyi ellátást a kisgyermeket nevelő anyák számára
- **A magasabb összegű juttatások munkaviszony / biztosítási jogviszony megléte esetén vehetők igénybe**, ami pozitív hatással van a munkaerőpiaci részvétel alakulására is
- A 2014-ben bevezetett gyed extra támogatja a nők munkaerő-piaci visszatérését

A SZÜLÉST KÖVETŐ ELSŐ HÁROM ÉVBEN ÖSSZESEN MINTEGY 5 MILLIÓ FORINT KERÜL KIFIZETÉSRE AZ ÁTLAGBÉRT KERESŐ ANYA SZÁMÁRA

AZ ELSŐ GYERMEK SZÜLETÉSEKOR FOLYÓSÍTOTT CSALÁDTÁMOGATÁSOK KIFIZETÉSÉNEK HAVI LEFUTÁSA

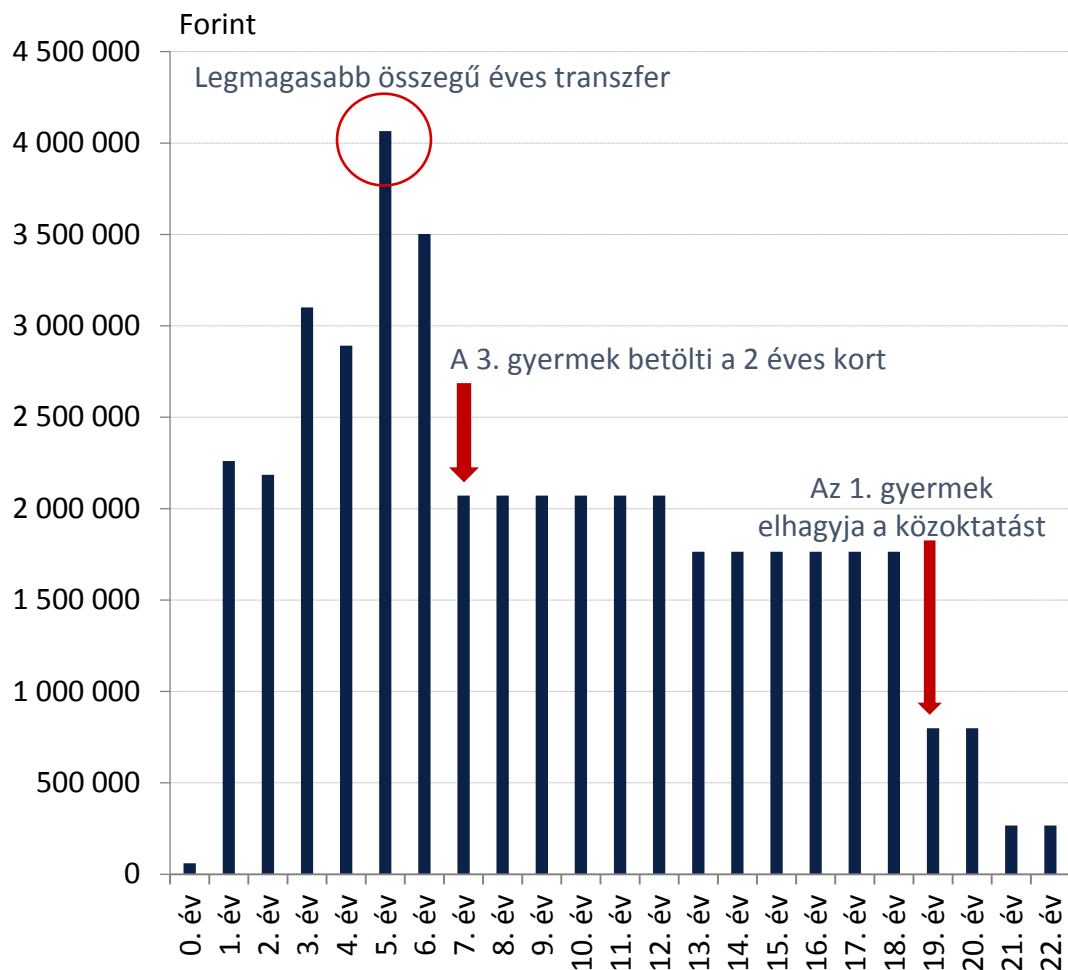
Feltételezések

- Az anya havi bruttó bére a szülést megelőzően megegyezett a 2017. évi nemzetgazdasági átlagbérrrel

Eredmények

- 1. év: 2,3 millió forint**
- 2. év: 2 millió forint**
- 3. év: 580 ezer forint összegű támogatás**
- A gyermek 2 éves korától jelentősen csökken a támogatás

AKÁR 43 MILLIÓ FORINT 3 GYERMEK ESETÉN

HÁROM GYERMEK SZÜLETÉSE ESETÉN JÁRÓ
CSALÁDTÁMOGATÁSOK ÖSSZEGE ÉVES BONTÁSBAN

- Folyó áron számítva összesen **43 millió forintnyi pénzbeli támogatást kap a család az első gyermek megszületését követő 22 év során**
- Feltételezve, hogy a gyermekek közötti korkülönbség 2-2 év
- A legnagyobb tétel a családi adókedvezmény
- A számításban a CSOK nem szerepel

DEMOGRÁFIAI JAVASLATOK

1 Pénzügyi családtámogatási rendszer elemei kövessék a dinamikus bérnövekedést (CSAK összegének növelése, GYED összegének és felső határának emelése)

2 Gyermekvállalás népszerűsítése (figyelemfelhívás, családtámogatási elemek ismertségének növelése, felkészítő tréningek támogatása)

3 Nők szülést követő munkaerőpiaci visszatérésének egyszerűsítése (bölcsődei férőhelyek további növelése, családbarát munkahelyi környezet kialakítása)

4 Köznevelési rendszer családbarát fejlesztése (ügyeletek meghosszabbítása a munkaidő végéig, nyári táboroztatás támogatása)

5 Pénzügyi rendszer szolgáltatásainak családbarát fejlesztése (pl.: CSOK két gyermekes összegének növelése, családi számla bevezetése)

6 Családtámogatási rendszer elemeinek folyamatos felülvizsgálata, hatékonyságuk elemzése

A HISZÜK javaslata

- **Új életpályamodell bevezetése azok számára, akik hivatásos szülők szeretnének lenni 3 vagy több gyermek felnevelését vállalva**
- Belépés a 3. gyermek megszületésekor (alacsony igénybevétel esetén 2. gyermek megszületésétől kezdve)
- Hivatalos munkaviszony méltányos munkabérrel, amelynek alapja a bruttó átlagbér
- Kiválasztási folyamatot követően lehet bekerülni
- Cél a termékenység növelése mellett a gyermekek mentális egészségének biztosítása

Megfontolások

- Jó problémát azonosít, de a válasz nem megfelelő
- Nincs összhangban a munkaalapú társadalom elvével
- A kiválasztás érzékeny (a program leírása szerint is)
- A költsége az 5. évben már 410 milliárd forint a dokumentum szerint
- A megoldás a család+munka lehet (részmunkaidő, bölcsőde, segítség a mindennapokban)

**KÖSZÖNÖM A
MEGTISZTELŐ FIGYELMET!**